

Onderwerp: Aandeelhouderschap Stedin

Schiermonnikoog, 4 mei 2021

Aan de Gemeenteraad

Voorgesteld wordt om te besluiten:

Statutenwijziging en uitgifte aandelen

1. In te stemmen met de Statutenwijziging en de wijziging van het aandeelhoudersconvenant geagendeerd op de AvA van Stedin van 25 juni 2021.
2. In te stemmen met het besluit tot uitgifte van cumulatief preferente aandelen voor maximaal € 200 mln., geagendeerd op de AvA van Stedin van 25 juni 2021.

Investering in cumulatief preferente aandelen

3. In te stemmen met de investering in cumulatief preferente aandelen van Stedin, voor een bedrag van of maximaal € 131.400.
  - a. in te stemmen met de ondertekening door deze gemeente van de investeringsovereenkomst en de intekenbrief,
  - b. in te stemmen met het verlenen van een volmacht aan medewerkers van Loyens & Loeff N.V om de Verkrijger te vertegenwoordigen met betrekking tot:
    - het ondertekenen van de notariële akte van uitgifte van cumulatief preferente aandelen op naam in het kapitaal van Stedin Holding N.V. aan, onder andere, de Verkrijger conform de aan deze volmacht als bijlage gehechte intekenbrief; en
    - het doen van al dat door de Gevolmachtigde(n) als noodzakelijk geacht wordt met als doel het bewerkstelligen van de transactie(s) beoogd door deze volmacht.

Geheimhouding

4. Geheimhouding op te leggen met betrekking tot
  - a. het rapport lange termijn financiering Stedin,
  - b. de samenvattingen van de rapporten van de AHC-adviseurs Rothschild & Co en Capitium als bijlagen bij het raadsvoorstel op grond van het bepaalde in artikel 55, eerste lid Gemeentewet in samenhang met artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid sub b Wet openbaarheid van bestuur en de gemeenteraad te verzoeken deze geheimhouding in zijn eerstvolgende vergadering te

bekrachtigen (overeenkomstig artikel 25 lid 3 Gemeentewet).

Inleiding

De gemeente Schiermonnikoog is aandeelhouder van Stedin die op het eiland het gasleidingnetwerk beheert. De gemeente heeft 1.633 aandelen en heeft een aandeelhoudersbelang van 0,033%.

Stedin moet de komende jaren extra investeren in de energietransitie en heeft de aandeelhouders gevraagd in te stemmen met de uitgifte van € 200 miljoen preferente aandelen in samenhang met een aantal wijzigingen in de governance. Hierover is het college en de raad eerder geïnformeerd. Daarnaast heeft ze de aandeelhouders gevraagd in te tekenen op door Stedin extra uit te geven preferente aandelen tot een bedrag van € 200 miljoen. De gemeente kan intekenen tot maximaal 2 keer de omvang van haar aandeelhoudersbelang dus in totaal tot een bedrag van 0,033% van € 200 miljoen keer 2 = € 131.400.

Hoewel er sprake is van een relatief beperkt regionaal publiek belang en de gemeente beperkte zeggenschap heeft om dit publieke belang te borgen is er wel sprake van een gemeentelijk financieel belang, omdat de eerste vijf jaren sprake is van een dividend van 3% per jaar. Het voorstel is dan ook de gemeenteraad voor te stellen in te tekenen tot een bedrag van € 131.400.

Aandeelhouderschap Stedin

Stedin is netbeheerder voor gas en elektriciteit in Zuid-Holland, Utrecht, Zeeland, de regio Amstelland, Kennemerland en Noordoost Fryslân. Stedin heeft een regionale vestiging in Dokkum waar uitvoerende diensten zijn gelokaliseerd voor de instandhouding van het regionale gasleidingnetwerk. In de Gaswet en de Elektriciteitswet is vastgelegd dat de aandelen van een netbeheerder in publieke handen moeten zijn. Stedin is actief in 91 gemeenten, en 44 van deze gemeenten zijn aandeelhouder. De aandeelhouders worden vertegenwoordigd door de Aandeelhouderscommissie. De aandelen zijn, omdat ze in publieke handen zijn, beperkt verhandelbaar.

De gemeente Schiermonnikoog is in het bezit van 1.633 aandelen en dat is 0,033% van het aandelenpakket van Stedin.

Energietransitie en de kapitaalbehoefte van Stedin

De energietransitie vraagt om grote aanpassingen aan het energiesysteem. Om de aanpassingen aan het netwerk te doen die de energietransitie mogelijk maken, investeert Stedin jaarlijks steeds meer. In totaal zullen de benodigde investeringen door Stedin tot 2030 ongeveer 7 miljard euro bedragen. Als gevolg van deze effecten verwacht Stedin, naast enkele miljarden aan additioneel vreemd vermogen, tussen de 750 miljoen en 1 miljard euro aan extra eigen vermogen nodig te hebben in de

periode tot 2027. Deze kapitaalbehoefte is tijdelijk, omdat de gerealiseerde investeringen renderen en de piek in investeringen gerelateerd aan de energietransitie in de komende tien tot twintig jaar ligt.

Uit financiële doorrekeningen blijkt dat gelet op de voorgaande uitdagingen, Stedin de komende jaren haar huidige financiële beleid niet langer kan voortzetten zonder eigen vermogensversterking. Gevolgen hiervan zijn onder meer dat de rentelasten op vreemd vermogen zullen stijgen en de toegang tot de kapitaalmarkt minder zeker wordt. Juist nu Stedin voor een grote financieringsopgave staat, is dit een ongewenst scenario gelet op de financiële continuïteit van de Stedin Groep en de belangen van alle betrokken stakeholders. Een extra reden om het vermogen te versterken is, dat Stedin vanwege regulering en langetermijninvesteringen weinig bewegingsruimte heeft om in te spelen op financiële tegenvallers. Daarom is het aanhouden van een degelijke financiële buffer noodzakelijk om steeds de noodzakelijke investeringen te kunnen blijven doen in de kwaliteit van de energienetten en de vormgeving van de energietransitie. Dit alles vormt onderdeel van prudent financieel beleid, passende bij een publieke gereguleerde onderneming.

Gegeven de omvang van de financieringsopgave is een combinatie aan maatregelen noodzakelijk om het eigen vermogen te versterken. Allereerst doet Stedin het maximale wat in het bereik van haar eigen mogelijkheden ligt om het resultaat te verbeteren. Ze wil kostenbesparende maatregelen doorvoeren door efficiënter te werken en een aantal investeringen uit te stellen en ze is in gesprek met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de Autoriteit Consument en Markt (ACM) over de financierbaarheid van de Energietransitie.

Stedin ziet het als een belangrijk strategisch voordeel om zo veel mogelijk decentrale overheden uit haar verzorgingsgebied aan boord te hebben als aandeelhouder. Verbreding van de huidige aandeelhoudersbasis draagt daaraan bij. Stedin voert daarom in overleg met de AHC (aandeelhouderscommissie) al enkele eerste verkennende gesprekken met mogelijke nieuwe (publieke) aandeelhouders. Deze route biedt echter geen oplossing voor de kapitaalbehoefte op de korte termijn.

Stedin heeft samen met de AHC en haar adviseurs geconcludeerd dat aanvullend extra maatregelen noodzakelijk zijn. Daartoe zijn verschillende instrumenten geanalyseerd en beoordeeld en is uiteindelijk gekozen voor de uitgifte van preferente aandelen.

Uitgifte cumulatief preferente aandelen € 200 miljoen

Het direct versterken van de balans door verhoging van het eigen vermogen via het uitgeven van nieuwe cumulatief preferente aandelen is voor Stedin het meest effectieve instrument om de

financieringsuitdaging van de energietransitie het hoofd te kunnen bieden. Hiermee wordt direct verbetering van de solvabiliteit en schuldratio's gerealiseerd. Het biedt tevens een goede basis om in komende jaren een voorspelbaar rendement aan aandeelhouders te kunnen bieden

Er is gekozen om cumulatief preferente aandelen aan te bieden op jaarbasis met een dividendrendement van 3% over het volledige gestorte bedrag. De betaling van dit dividend is cumulatief preferent aan de betaling van dividend op de gewone aandelen. Preferent houdt in dat als Stedin winst maakt er eerst wordt gekeken naar deze "verplichting" richting de preferente aandeelhouders. Daarna wordt beoordeeld of er genoeg winst is gemaakt om het dividend uit te betalen voor de gewone aandelen. Cumulatief houdt in dat indien de winst in een jaar onvoldoende is om tegemoet te komen aan de dividend "verplichting" voortvloeiend uit de preferente aandelen dit als verplichting blijft staan ter beoordeling en uitkering in een volgend boekjaar. Het dividendrendement is de komende 5 jaar vastgesteld op 3% maar wordt voor iedere reguleringsperiode herijkt. Stedin geeft aan dat zowel aandeelhouders als Stedin daarmee beschermd zijn tegen schommelingen in de marktrente en de gereguleerde WACC. Maar dit levert voor de houders van preferente aandelen natuurlijk ook een risico op dat er in een volgende reguleringsperiode minder dividendrendement wordt uitgekeerd.

Wijzigingen in de governance

Wat is governance?

Governance is het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen en toezicht houden van een organisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van doelstellingen, alsmede het daarover op een open wijze communiceren en verantwoording af te leggen ten behoeve van belanghebbenden (Ministerie van Financiën in Scheepstra, 2004).

In de context van de gesprekken over vermogensversterking heeft de AHC te kennen gegeven graag de governance van Stedin te willen aanpassen. Het betreft daarbij voornamelijk een goedkeuringsrecht op de strategie, uitbreiding van zeggenschapsrechten in het niet-gereguleerde domein en een uitbreiding van de informatievoorziening. De RvB doet met goedkeuring van de RvC een voorstel voor wijziging van de statuten en het aandeelhoudersconvenant, zoals opgenomen in het bijgevoegde Informatiepakket. De samenvatting hiervan wordt gegeven in het eveneens bijgevoegde Overzicht Aanpassingen Governance.

Voor de aandeelhouders als totaal is deze wijziging van de governance van belang en passend bij de uitbreiding van het aandelenpakket en het belang van de energietransitie. Voor de aandeelhouders uit onze regio is deze wijziging van minder belang gezien de beperkte zeggenschap. We kunnen als

kleine aandeelhouder bijvoorbeeld vragen stellen over de strategie mede in het belang van onze regio, maar we hebben geen invloed op de investeringen van Stedin in onze regio.

Afwegingen en voorstel

Publiek regionaal belang

Overweging om extra aandelen te kopen kan zijn dat het bijdraagt aan *het publieke regionale belang*.

De gemeente is op dit moment aandeelhouder omdat dat in het belang wordt gezien voor de instandhouding van het regionale netwerk. De daadwerkelijke invloed daarop is beperkt gezien onze aandelenportefeuille van 0,033%, maar we hebben als aandeelhouder wel een ingang bij Stedin.

Financieel belang

Voor de komende 5 jaar geldt een dividend van 3% op de cumulatief preferente aandelen.

De gemeente kan intekenen tot maximaal 2 keer de omvang van haar aandeelhoudersbelang dus in totaal tot een bedrag van 0,033% van € 200 miljoen keer 2 = € 131.400.

Voor het aankopen van de preferente aandelen kan daarmee gekozen worden uit twee alternatieven:

Aankoop 1 maal aandeelhoudersbelang	€ 65.400
Aankoop 2 maal aandeelhoudersbelang	€ 131.000

Bij het berekenen van het rendement van deze investering, rekenen we rente over het geïnvesteerde bedrag. Het rentepercentage die we hierbij hanteren is het rentepercentage uit de begroting 2021 van 0,85%.

Het rendement voor de komende 5* jaar ziet er dan als volgt uit:

Aankoop 1 maal aandeelhoudersbelang € 65.700

3% dividend		1.971
Rente op aandelen	0,85%	558
Rendement		1.413

Of:

Aankoop 2 maal aandeelhoudersbelang € 131.400

3% dividend		3.942
Rente op aandelen	0,85%	1.117
Rendement		2.825

*Het dividend op de cumulatief preferente aandelen is voor de komende 5 jaar vastgesteld op 3% en wordt daarna voor iedere reguleringsperiode herijkt.

Gezien de beperkte risico's (zie onder), is het advies te kiezen voor de aankoop van 2 maal aandeelhoudersbelang € 131.400.

Dividend op cumulatief preferente aandelen in relatie tot gewone aandelen

De betaling van het dividend is cumulatief preferent aan de betaling van dividend op de gewone aandelen.

Preferent houdt in dat als Stedin winst maakt er eerst wordt gekeken naar deze "verplichting" richting de preferente aandeelhouders. Daarna wordt beoordeeld of er genoeg winst is gemaakt om het dividend uit te betalen voor de gewone aandelen.

Door de uitgifte van de preferente aandelen bestaat hiermee het risico dat wanneer Stedin beperkt of geen winst maakt, er geen dividend uitgekeerd wordt op gewone aandelen.

Door de aankoop van preferente aandelen blijft het rendement op aandelen Stedin gehandhaafd.

Risico's

Dividend voor 5 jaar vastgesteld op 3%

Het dividend op de cumulatief preferente aandelen is voor de komende 5 jaar vastgesteld op 3% en wordt daarna voor iedere reguleringsperiode herijkt. Dit kan worden gezien als een financieel risico. Het rendement kan na 5 jaar hoger of lager zijn dan 3%.

Uitgifte cumulatief preferente aandelen gaat niet door

Er is een risico dat de uitgifte van preferente aandelen in het geheel niet doorgaat. Bijvoorbeeld in het geval S&P (Standard & Poor's is een Amerikaanse kredietbeoordelaar), oordeelt dat het vermogen dat Stedin door uitgifte van preferente aandelen genereert niet volledig mag worden meegeteld als eigen vermogen. Ook kan er een situatie ontstaan dat er door de aandeelhouders in totaal voor minder dan € 180 miljoen wordt ingetekend. Dan gaat de uitgifte van de preferente aandelen niet door. Daarnaast is er nog geen volledige duidelijkheid over de staatssteun. Dit zijn risico's dat de transactie mogelijk niet doorgaat, maar geen directe risico's voor de gemeente Schiermonnikoog.

Faillissement Stedin

Er bestaat een kleine kans dat Stedin in de toekomst failliet gaat. De terugbetaling van de aangekochte cumulatief preferente aandelen zijn achtergesteld aan alle andere financiële instrumenten van Stedin (dit geldt ook voor de gewone aandelen).

Beperkte verhandelbaarheid aandelen.

De aandelen zijn, omdat ze in publieke handen zijn, beperkt verhandelbaar. De gemeente kan in de toekomst geld nodig hebben, of om andere redenen de aandelen willen verkopen. De aandelen zullen

voor verkoop aangeboden moeten worden aan andere gemeenten. Het is de vraag of andere gemeenten bereid zijn de aandelen over te nemen.

Bijlagen:

Openbaar :

- a. De aanbiedingsbrief van de aandeelhouderscommissie.
- b. De brief van Stedin met het voorstel voor uitgifte van de preferente aandelen,
- c. De presentatie van Stedin met het voorstel in beknopte vorm.

Geheim (voor deze stukken dient geheimhouding te worden opgelegd) :

- d. Het rapport lange termijn financiering Stedin,
- e. Samenvattingen van de rapporten van de AHC-adviseurs Rothschild & Co en Capitium

Secretaris,

burgemeester,

R. Thedinga

I. van Gent